

DO WE
DON'T
NEED
NO
EDUCATION

I 1979 udgav Pink Floyd albummet "The Wall", hvor de sang deres kendte sang "We don't need no education". Tre årtier senere viser det sig overraskende nok, at de måske havde en god pointe: Mange af os har allerede flere færdigheder og mere uddannelse, end vi har brug for i vores job, siger professor David Livingstone fra Toronto Universitet.

* I takt med at finanskrisen raser, henvender beslutningstagere verden over sig endnu en gang til uddannelsessystemet for at få hjælp. Det har de gjort lige siden midten af 1700-tallet, hver gang en samfundsøkonomisk krise har vist sig. Som om det var muligt at uddanne os ud af en krise.

Det er vanvittigt at komme med uddannelsesreformer i en tid som denne, siger professor D.W. Livingstone. Han er redaktør af den anerkendte og prisvindende bog 'The Education-Jobs Gap' og den kommende fortsættelse 'Education and Jobs: Exploring the Gaps'. I de to bøger beviser han og andre forskere, at de fleste canadiere allerede besidder flere uddannelsesmæssige kvalifikationer, end de kan bruge i deres job. Ofte har de et job, hvor de udfører rutineopgaver, og hvor de ikke får mulighed for at udnytte deres potentiale til fulde. De er det, professor Livingstone kalder 'underbeskæftigede'. I sin kommende bog understreger han to af de mest relevante opdagelser:

"Den første opdagelse er, at praktisk talt alle beskæftiger sig med uformel læring uden for de etablerede uddannelsesordninger. Det omfatter blandt andet arbejdsrelateret undervisning i nye teknologier, computerbrug, sundhed og sikkerhed. Denne meget omfattende uformelle læring medtages som regel ikke i de fleste undersøgelser, men de ansatte opfatter det som mindst lige så nyttigt for deres arbejdsindsats som reel videreuddannelse."

33 procent er underbeskæftigede

Den anden vigtige opdagelse er, at der er uoverensstemmelse mellem den omfattende læring, folk får, både formelt og uformelt set, og i hvor høj grad folk kan bruge denne læring i deres arbejde.

"Vi har et voksende fænomen inden for, hvad der blandt andet kaldes underbeskæftigelse, overkvalifikation eller overuddannelse. Et stigende antal mennesker har en baggrund, hvor deres uddannelse, færdigheder og viden er mere formel end, hvad de bruger i deres job. Derfor er konklusionen på vores forskning, at kompetencekrisen helt sikkert er en myte. Der er en færdighedsmangel på forskellige områder og i forskellige perioder. I Canada har vi for eksempel kronisk mangel på faglærte håndværkere. Men i langt de fleste tilfælde klares disse mangler hurtigt, og problemet er dermed løst. Et langt større problem er, at vi frembringer langt flere uddannede og yderst kyndige folk, end hvad det nuværende arbejdsmarked kan aftage."

Ifølge David Livingstone er det et problem, der straks skal tages fat på. I Canada, USA og Storbritannien skønner man, at mindst en tredjedel af arbejdsstyrken har bedre kvalifikationsmæssige egenskaber, end hvad deres job kræver. Problemet er mest synligt blandt indvandrerne i Europa og Nordamerika. Det er den befolkningsgruppe, der har flest underbeskæftigede arbejdere, og kvalifikationer fra deres hjemlande anerkendes ikke. Det er derfor ikke usædvanligt at møde en indvandrer, der arbejder som taxachauffør, selvom han faktisk er en højtuddannet læge eller ingeniør uddannet i sit hjemland.

"Det er et meget stort og voksende problem i flere og flere dele af samfundet," siger David Livingstone. "Det er et problem i forhold til social retfærdighed og personlige investeringsaspekter. De fleste tænker, at de investerer energi, mange år og penge i at tage en reel uddannelse med den forventning, at de en dag får det job, de ønsker. Men mange af dem får aldrig det job, de havde forventet at få. Flere og flere kommer ud på arbejdsmarkedet med højere kvalifikationer, end hvad de kan forvente at få brug for i et job. I dag accepterer folk af pragmatiske grunde, at de er nødt til at besidde højere kvalifikationer for at bestå en form for sorteringstest, når de søger et job – på trods af at de krævede kvalifikationer faktisk ikke er nødvendige for at udføre arbejdet. Bag denne åbenlyse accept er mange vrede over ikke at kunne udnytte deres potentiale til fulde. Sagen er, at der går en masse talent til spilde."

1700-tallets løsninger

Men det virker, som om beslutningstagerne rundt om i verden er villige til at spille endnu mere talent. Næsten alle landes regeringer er indstillet på at investere endnu mere i videregående uddannelse og nu i organiseret livslang læring, idet de antager, at det har høj prioritet, når samfundsøkonomiske og sociale problemer skal løses. Når vi står over for en finansiel krise som den, der i øjeblikket plager hele verden, er uddannelse den medicin, politikerne typisk tyer til. ▶

” Det er logisk, at mere uddannelse giver os større økonomisk vækst og varige besparelser. Det holder bare ikke.

”Teorien om menneskelig kapital har været dominerende i intellektuelle og politiske kredse i et par generationer, og den anvendes fortsat til at slå på tromme for flere investeringer i uddannelse. Det er logisk, at mere uddannelse giver os større økonomisk vækst og varige besparelser. Det holder bare ikke. Ikke desto mindre opfattes fornyelser og reformer inden for uddannelsessystemet fortsat som væsentlige faktorer, når vores samfundsøkonomiske problemer skal løses. Sådan har det været siden 1700-tallet, og nu er det vist på tide, at vi koncentrerer os om samfundsøkonomiske løsninger og lader uddannelsessystemet koncentrere sig om det, det er bedst til.”

Demokratiser arbejdspladsen

Konklusionerne i bogen 'Education and Jobs: Exploring the Gaps' har vidtrækkende konsekvenser for hele arbejdsmarkedspolitikken.

”Vi skal kigge på reorganiseringen af betalt beskæftigelse for et stort antal mennesker. Det er en stor opgave, men hvis vi bliver ved med at vige tilbage fra det og ignorere problemet, vokser det sig blot større og bliver endnu mere betændt. I 1960'erne, hvor et stigende antal afsluttede en universitetsuddannelse i Nordamerika og Europa, begyndte visse forudseende typer at frygte underbeskæftigelsen, men i dag er problemet langt større end dengang.”

Professor Livingstone skitserer tre strategier, som behandler problemet:

- Den første strategi er fordeling af tid. Flere og flere har længere arbejdstider, end de selv ønsker, og et stigende antal kan ikke få et fuldtidsjob. Der er derfor behov for en ændring af fordelingen af arbejdstid.
- Den anden strategi drejer sig om demokratisering af arbejdspladserne, sådan at flere af dem med talent for at træffe beslutninger og de kreative kommer mere til orde, end tilfældet er i dag. Faktisk er dem, der er mest underbeskæftigede i dag, folk, der arbejder i industrien eller i et servicefag. Dette skyldes, at folk inden for disse brancher i stigende grad har et højt uddannelsesmæssigt niveau og ikke får mulighed for at udnytte dette på nogen måde. Langt størstedelen af arbejdsstyrken er fuldt ud i stand til at bidrage både kreativt og konstruktivt, hvis de får mulighed for det.
- Den tredje strategi er at skabe flere job i de sektorer, der desperat søger efter flere folk. Det vil sige i sektorer som grøn teknologi og sundhedspleje.

Men tager nutidens regeringer hånd om disse problemer? Kort sagt nej, mener professor Livingstone.

”Desværre eksisterer der en sejlivet tankegang blandt regeringerne, de politiske analytikere og nationaløkonomerne, der går ud på, at vi er nødt til at investere mere i uddannelsesløsninger for at vinde økonomisk frelse. Og det dur ikke.”

For at citere Pink Floyd: “We don't need no education”.

Af Christian Blomgreen
asterisk@dpu.dk

Læs mere:

På hjemmesiden www.wallnetwork.ca finder du et væld af artikler om forskning inden for livslang læring, formel og uformel læring samt nationale undersøgelser og casestudier inden for de forskellige sektorer.

DAVID W. LIVINGSTONE

Professor ved Ontario Institute for Studies in Education (OISE), Toronto Universitet, Canada. OISE er sammen med blandt andre DPU medlem af International Alliance of Leading Education Institutes. Livingstone er redaktør af den kommende bog 'Education and Jobs: Exploring the Gaps', som er en fortsættelse af den prisvindende bog 'The Education-Jobs Gap – Underemployment or Economic Democracy'.